

Brussel, 12 mei 2021
(OR. en)

8570/21

**Interinstitutioneel dossier:
2020/0361(COD)**

**COMPET 332
MI 325
JAI 513
TELECOM 189
CT 62
PI 34
AUDIO 51
CONSOM 114
CODEC 659
IA 81**

NOTA

van:	het voorzitterschap/het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	Raad
nr. vorig doc.:	8415/21
nr. Comdoc.:	14124/20 + COR 1 + ADD 1
Betreft:	Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten (wet inzake digitale diensten) en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG - Voortgangsverslag

I. INLEIDING

1. De Commissie heeft op 15 december 2020 bovengenoemd voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad¹ ingediend. Het voorstel is gebaseerd op artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

¹ Doc. 14124/20 + COR 1 + ADD 1.

2. Het voorstel voor een verordening heeft tot doel bij te dragen tot de goede werking van de interne markt voor tussenhandelsdiensten door uniforme regels vast te stellen voor een veilige, voorspelbare en betrouwbare onlineomgeving, waar de in het Handvest verankerde grondrechten doeltreffend worden beschermd.
3. Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft op 27 april 2021 advies uitgebracht over het voorstel².
4. De Commissie interne markt en consumentenbescherming (IMCO) van het Europees Parlement heeft nog niet gestemd over haar verslag.
5. In hun verklaring van 25 maart 2021 hebben de leden van de Europese Raad de twee wetgevers verzocht snel verder te werken aan de voorstellen voor de wet inzake digitale diensten en de wet inzake digitale markten, teneinde de eengemaakte markt voor digitale diensten te versterken door een veiligere digitale ruimte en een gelijk speelveld tot stand te brengen om innovatie en concurrentievermogen te bevorderen.

II. WERKZAAMHEDEN IN DE VOORBEREIDENDE INSTANTIES VAN DE RAAD

6. De bespreking van het voorstel in de Groep concurrentievermogen en groei is op 16 december 2020 onder het Duitse voorzitterschap van start gegaan en is sindsdien voortgezet met het doel om vóór het einde van het Portugese voorzitterschap een voortgangsverslag te presenteren.
7. Tijdens 22 vergaderingen, onder het Duitse (1 vergadering) en het Portugese voorzitterschap, heeft de groep met name gesproken over de algemene opzet, het toepassingsgebied, de substantiële bepalingen en het algehele handhavingssysteem van de toekomstige verordening, en de analyse van de volledige tekst afgerond.
8. De effectbeoordeling bij dit voorstel is in detail besproken tijdens twee vergaderingen van de groep op respectievelijk 6 en 12 januari 2021. Uit de bespreking bleek dat de delegaties over het algemeen gunstig staan tegenover de doelstelling van het voorstel, alsmede de door de Commissie voorgestelde methoden, criteria en beleidsopties.

² INT/929 – EESC-2021.

9. Het ontwerpvoortgangsverslag (doc. 8415/21) is op 12 mei 2021 voorgelegd aan het Comité van permanente vertegenwoordigers (Coreper) met het oog op behandeling ervan door de Raad Concurrentievermogen op 27 mei 2021.

III. BELANGRIJKSTE POLITIEKE KWESTIES

10. Gelet op het debat dat tot dusver is gevoerd in de groep stelt het voorzitterschap vast dat de lidstaten over het algemeen volledig achter het ambitieniveau en de algemene doelstellingen van het voorstel staan en het erover eens zijn dat het spoedig moet worden goedgekeurd. Er is, vooral op basis van de bijdragen van de lidstaten, een lang en constructief debat gevoerd. De volgende punten zijn in dit verband aangemerkt als de meest gevoelige politieke en juridische kwesties:

a) Handhaving en handhaafbaarheid

De lidstaten hebben aangegeven belang te hechten aan het behoud van de belangrijkste beginselen van de richtlijn inzake elektronische handel³, met name de internemarktclausule in artikel 3 van die richtlijn (ook wel het land-van-oorsprongbeginsel). Dit is een van de belangrijkste beginselen om de goede werking van de interne markt te waarborgen door het vrije verkeer van diensten van de informatiemaatschappij tussen lidstaten mogelijk te maken. De lidstaten hebben ook hun algemene steun uitgesproken voor de bepalingen inzake aansprakelijkheid van de richtlijn inzake elektronische handel die in het voorstel voor de wet inzake digitale diensten zijn overgenomen.

Er is ook benadrukt dat de voorgestelde verordening doeltreffend ten uitvoer moet worden gelegd en dat er meer coördinatie nodig is tussen de lidstaten, hun bevoegde autoriteiten en de Commissie. Sommige lidstaten hebben gepleit voor grotere betrokkenheid van het land van bestemming, betere grensoverschrijdende samenwerking tussen de coördinatoren voor digitale diensten, gezamenlijke onderzoeken en verzoeken om tussenkomst van de Commissie.

³ Richtlijn 2000/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt ("Richtlijn inzake elektronische handel").

Verscheidene lidstaten hebben hun bezorgdheid en twijfels geuit over het toepassingsgebied en de doeltreffendheid van de mechanismen in de artikelen 8 en 9 van het voorstel. Meerdere vergaderingen van de groep waren gewijd aan het verduidelijken van de voorwaarden waaronder nationale rechterlijke of administratieve instanties, ook over grenzen heen, aanbieders van tussenhandelsdiensten kunnen bevelen op te treden tegen bepaalde specifieke illegale inhoud of bepaalde specifieke informatie te verstrekken overeenkomstig het toepasselijke nationale recht.

De Commissie heeft de juridische gevolgen van dergelijke bevelen in grensoverschrijdende gevallen omschreven en de handhaafbaarheid van de voorgestelde regels in dit verband uitgelegd. Sommige lidstaten blijven echter om meer uitleg vragen over de praktische handhaafbaarheid van de bevelen in grensoverschrijdende gevallen en de gevolgen ervan op het land-van-oorsprongbeginsel.

Voor de handhaving van de voorgestelde verordening zal een nieuw systeem van toezicht worden opgezet, met verschillende bevoegdheden en verplichtingen voor de coördinatoren voor digitale diensten, de bevoegde autoriteiten, het netwerk van coördinatoren voor digitale diensten op EU-niveau (de Europese Raad voor digitale diensten, de "raad") en de Commissie. Er zijn ook vragen gesteld over de praktische werking van het meerlaagse toezichtssysteem en over de gevolgen ervan voor de bestaande nationale administratieve structuur.

De groep heeft zich ook gebogen over doeltreffende handhaafbaarheid van de voorgestelde verordening met betrekking tot structureel inbreukmakende aanbieders die gevestigd zijn buiten de Unie en hun diensten in de Unie aanbieden maar de in de verordening vastgestelde verplichtingen niet naleven. Dit onderwerp moet verder worden besproken in toekomstige onderhandelingen.

b) Inhoudsmoderatie

De lidstaten hebben het belang van inhoudsmoderatie online onderkend, en erop gewezen dat de nieuwe voorgestelde regels negatieve gevolgen voor de grondrechten moeten voorkomen. Het is belangrijk om de zorgvuldigheidsverplichtingen en de vrijstellingen van aansprakelijkheid voor aanbieders van tussenhandelsdiensten te harmoniseren. Verder steunden de lidstaten over het algemeen ook de nieuwe meldings- en actieprocedures en verhaalmechanismen voor gebruikers en het feit dat de voorgestelde verordening voor de definitie van illegale inhoud verwijst naar het nationale en Unierecht. Er was ook steun voor de asymmetrische benadering van het voorstel, waarmee gegradueerde verplichtingen worden ingevoerd voor aanbieders, op basis van hun omvang en de impact van hun diensten.

De verplichting voor zeer grote onlineplatforms om een beoordeling uit te voeren van aanzienlijke systemische risico's (artikel 26) kon rekenen op brede steun. Daarnaast benadrukten bepaalde lidstaten dat de bescherming van de grondrechten moet worden versterkt, met name de vrijheid van meningsuiting. Bepaalde lidstaten vroegen zich ook af of de voorziene maatregelen volstaan om desinformatie aan te pakken.

De lidstaten waren het in grote lijnen eens over de invoering van een "ken uw zakelijke klant"-verplichting in artikel 22 van het voorstel, en sommige lidstaten stelden voor het toepassingsgebied van deze verplichting te vergroten zodat deze ook geldt voor andere soorten aanbieders van tussenhandelsdiensten en voor kleine en micro-ondernemingen.

Sommige lidstaten vroegen om verduidelijking aan te brengen met betrekking tot de mogelijkheden voor nationale autoriteiten om een "stay-down"-bevel uit te vaardigen, waardoor onlineplatforms worden verplicht om te voorkomen dat inhoud die als illegaal werd aangemerkt en als gevolgd daarvan is verwijderd, opnieuw online verschijnt. Bepaalde lidstaten vinden dit met name belangrijk voor de strijd tegen namaakproducten en niet-conforme goederen op onlinemarktplaatsen.

c) ***Toepassingsgebied en doelstellingen***

Verscheidene lidstaten hebben vragen gesteld over het toepassingsgebied van het voorstel, met name over de verhouding tussen de voorgestelde verordening en de bestaande Uniewetgeving. Daarom heeft de Commissie uitgelegd dat de voorgestelde verordening moet worden gezien als een horizontaal wetgevingsinstrument, ter aanvulling van bestaande sectorale wetgevingsinstrumenten die fungeren als *lex specialis*. Daarnaast waren de meeste lidstaten ingenomen met de voorgestelde mate van harmonisatie van de verordening, die is gebaseerd op artikel 114 VWEU. Om meer rechtszekerheid te garanderen hebben de lidstaten om verdere verduidelijking verzocht inzake het onderwerp en toepassingsgebied van het voorstel in artikel 1. Sommige lidstaten vroegen ook om verdere verduidelijking over de wisselwerking tussen de voorgestelde regels en de bestaande uitsluitingen van het toepassingsgebied van de richtlijn inzake elektronische handel.

Om onevenredige lasten te vermijden worden kleine en micro-ondernemingen vrijgesteld van het toepassingsgebied van bepaalde verplichtingen van de voorgestelde verordening. De definitie van dergelijke ondernemingen is gebaseerd op de bijlage bij Aanbeveling 2003/361/EG⁴. Verscheidene lidstaten hebben gevraagd de definitie van kleine en micro-ondernemingen aan te passen aan de digitale omgeving en de definitie niet enkel te baseren op de omvang en omzet van deze ondernemingen. Bovendien was er bezorgdheid dat de thans voorgestelde vrijstelling voor kleine en micro-ondernemingen ervoor zal zorgen dat de verspreiding van illegale inhoud via kleinere dienstverleners niet wordt aangepakt. Daarom pleitten een aantal lidstaten voor een risicogebaseerde aanpak.

⁴ Aanbeveling 2003/361/EG van de Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen (PB L 124 van 20.5.2003, blz. 36).

d) Diversen

Naast bovenstaande punten zijn sommige lidstaten van mening dat onderstaande kwesties een breder debat verdienen en/of moeten worden heroverwogen:

- eventuele uitbreiding van het toepassingsgebied van het voorstel;
- de vraag of de bepaling inzake vrijwillige acties tegen illegale inhoud (artikel 6) voldoende is om betekenisvolle actie door de dienstverlener mogelijk te maken en of bijkomende waarborgen tegen misbruik nodig zijn;
- het toekennen van de status van betrouwbare flaggers aan alle entiteiten die meldingen indienen, hebben aangetoond dat zij over deskundigheid beschikken en zeer nauwkeurig illegale inhoud signaleren, ook als ze geen collectieve belangen vertegenwoordigen;
- de bescherming van handelsgeheimen met betrekking tot de toegang tot gegevens en onderzoeken;
- de bepalingen inzake het mechanisme voor buitengerechtelijke geschillenbeslechting, de structuur van de vergoedingen en het op één lijn brengen van deze bepalingen met de relevante bestaande wetgeving;
- de datum van toepassing van de voorgestelde verordening.

11. Hoewel tijdens het Portugese voorzitterschap aanzienlijke vooruitgang is geboekt, worden de diepgaande besprekingen over de inhoud van het voorstel voortgezet in een verdere reeks vergaderingen van de Groep concurrentievermogen en groei. Gezien de complexiteit van het voorstel, het belang ervan voor de eengemaakte markt en voor de totstandbrenging van een veiligere en betrouwbare onlineomgeving en de samenhang met andere instrumenten van het Unierecht, moet er verder worden gewerkt op technisch niveau voordat de Raad een politiek besluit kan nemen. Dit verslag levert een belangrijke bijdrage hieraan door de belangrijkste politieke kwesties op een rij te zetten.
12. Naar mening van het voorzitterschap geeft dit voortgangsverslag een evenwichtige samenvatting van de belangrijkste tijdens de besprekingen aan bod gekomen politieke kwesties.

IV. CONCLUSIE

13. De Raad (Concurrentievermogen) wordt verzocht nota te nemen van dit voortgangsverslag van het voorzitterschap.
